

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน

เลขรับ 499
วันที่ 2 มี.ย. 2563
เวลา 13.14

สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
ให้...
วันที่ 2 มี.ย. 2563
เวลา 11.21 น.

สำนักคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
เลขที่ 4365
วันที่ 2 มี.ย. 2563
เวลา 9.46

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โทร. ๑๓๘๗๙
ที่ สม ๐๐๐๗/ ๒๐๐ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓
เรื่อง สรุปผลการประชุมอาเซียนว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ ๒
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ตามที่ได้มอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ผู้อำนวยการสำนัก
เผื่อระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน และนางสาวอิษิรา ธานี นิตกร ปฏิบัติการ สำนักกฎหมาย
เข้าร่วมการประชุมอาเซียน ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ ๒ (The Second
ASEAN Conference on Crime Prevention and Criminal Justice – ACCPCJ) จัดโดย สถาบันเพื่อการ
ยุติธรรมแห่งประเทศไทย ภายใต้หัวข้อหลัก “Promoting the ASEAN Culture of Prevention for
a Collaborative and Innovative Justice for All” เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมของการป้องกัน (Culture of
Prevention – CoP) และการยกระดับกระบวนการยุติธรรมของอาเซียนในการจัดการกับรูปแบบอาชญากรรมที่
เป็นภัยคุกคามใหม่ ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ สวิสโซเทล เลอ คองคอร์ด กรุงเทพฯ นั้น

ในการนี้ ผู้เข้าร่วมการประชุม ทั้ง ๓ ราย ดังกล่าว ได้ร่วมกันจัดทำสรุปผลการประชุมดังกล่าว
ดังปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(Signature)

(นางสาววัลลภา ศารทประภา)

ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

- ทนาย กฤษณ์ กฤษณะ
- สำนัก สวค. ทนาย กฤษณ์

(Signature)

(นางสาวอัจฉรา ฉายากุล)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รับ ๗/๑๐
วันที่ 1 มี.ย. 2563

- เพื่อทราบ
- ดำเนินการ
- อื่นๆ

(Signature)

(นายบรรณรัตน์ สุนทรพุกก์)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน
วันที่ 2 มี.ย. 2563

เรียน นอ. ศสค.
นอ. ศคป.
นอ. ศกม.

ศอ.ป.ม.ท.ท.ท.

(Signature)

นอ. ศคป.

๒ มีนาคม ๒๕๖๓

(นางสาววัลลภา ศารทประภา)

ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

สรุปผลการประชุมอาเซียนว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา ครั้งที่ ๒
(The 2nd ASEAN Conference on Crime Prevention and Criminal Justice – ACCPCJ)
จัดโดย สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice – TIJ)
เมื่อวันที่ ๒๗ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
ณ โรงแรมสวิสโฮเทล เลอ คองคอร์ด กรุงเทพมหานคร

ความเป็นมา

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) ในฐานะหน่วยงานประสานการจัดการประชุมอาเซียนว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (The ASEAN Conference on Crime Prevention and Criminal Justice - ACCPCJ) ตามข้อมติจากการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านกฎหมาย (ASEAN Senior Law Officials Meeting - ASLOM) ได้จัดการประชุม ACCPCJ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๗ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ โรงแรมสวิสโฮเทล เลอ คองคอร์ด กรุงเทพมหานคร ภายใต้หัวข้อหลัก “การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งการป้องกัน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและนวัตกรรมทางยุติธรรมเพื่อทุกคน (Promoting the ASEAN Culture of Prevention for a Collaborative and Innovative Justice for All) โดยมุ่งยกระดับการดำเนินงานของอาเซียนในด้านกระบวนการยุติธรรมเพื่อป้องกันและจัดการกับอาชญากรรมไซเบอร์ (Cybercrime) วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและนำเสนอแบบอย่างที่ดีในระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านความร่วมมือทางกฎหมาย การป้องกันอาชญากรรม และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันที่มีความเกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา ตลอดจนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือขององค์กรเฉพาะสาขาของอาเซียน (ASEAN Sectoral Bodies) และภาคส่วนต่างๆ เพื่อผลักดันให้เกิดการดำเนินงานด้านความยุติธรรมทางอาญอย่างบูรณาการในภูมิภาคอาเซียน

ทั้งนี้ ผลการประชุม ACCPCJ ครั้งที่ ๒ จะได้รับการนำเสนอต่อที่ประชุมอาเซียนในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเพื่อพัฒนาความร่วมมือต่อไป

ผู้เข้าร่วมประชุม

การประชุมในครั้งนี้ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ได้เสด็จเป็นองค์ประธานเปิดการประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านกฎหมาย ด้านอาชญากรรมข้ามชาติ ผู้แทนคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ผู้แทนไทยใน AICHR และ ACWC ผู้แทนหน่วยงานสหประชาชาติ เจ้าหน้าที่สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ปฏิบัติงาน และนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม รวมประมาณ ๑๕๐ คน

ในส่วนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เข้าร่วมการประชุม พร้อมด้วยผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๓ คน ได้แก่ นางสาววัลลภา ศาทรทประภา ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ นางสาวชุลีพร เดชช้ำ ผู้อำนวยการสำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน และนางสาวอชิรา ธนรัช นิตกร ปฏิบัติการสำนักกฎหมาย

รูปแบบการประชุม

การประชุมประกอบด้วย การอภิปราย ๒ หัวข้อใหญ่ ได้แก่ “การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งการป้องกัน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและนวัตกรรมทางยุติธรรมเพื่อทุกคน” และ “ความท้าทายของอาชญากรรมไซเบอร์ในภูมิภาคอาเซียน” และการอภิปราย ใน ๓ หัวข้อหลักที่มุ่งเน้นการจัดการกับปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์ ได้แก่ หัวข้อหลัก ๑ “วัฒนธรรมแห่งการป้องกัน” หัวข้อหลัก ๒ “กฎหมายและความยุติธรรม” หัวข้อหลัก ๓ “นวัตกรรมและความร่วมมือ”

นอกจากนี้ ระหว่างการประชุม ได้จัดการประชุมคู่ขนาน คือ การเสวนาเยาวชน (TU Youth Forum) เพื่อส่งเสริมบทบาทของเยาวชนรุ่นใหม่ในภูมิภาคอาเซียนที่ได้รับการคัดเลือกจากทั่วภูมิภาคเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นปัญหาสังคมที่สอดคล้องกับการประชุม ACCPCJ โดยใช้เครื่องมือการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) และวิธีการคิดแบบ Foresight Design Thinking มาคาดการณ์ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อร่วมกันหาทางป้องกันปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์ โดยแบ่งเป็น ๕ ประเด็น ได้แก่ (๑) ความตระหนักในอาชญากรรมไซเบอร์ (๒) บทบาทของการศึกษาต่ออาชญากรรมไซเบอร์ (๓) บทบาทของสื่อสังคมออนไลน์ต่ออาชญากรรมไซเบอร์ (๔) พลเมืองที่มีส่วนร่วมอย่างมีจริยธรรมกับการจัดการอาชญากรรมไซเบอร์ และ (๕) บทบาทของผู้ให้บริการสื่อสังคมออนไลน์ต่อการจัดการกับอาชญากรรมไซเบอร์ ซึ่งเยาวชนได้นำเสนอผลการเข้าร่วมกิจกรรมต่อที่ประชุม ACCPCJ ด้วย

สรุปผลการประชุม

การประชุมในครั้งนี้ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ได้เสด็จเป็นองค์ประธานเปิดการประชุมและพระราชทานพระราชดำรัสเปิดการประชุม ความว่า อาชญากรรมไซเบอร์มีการพัฒนารูปแบบและความซับซ้อนอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากคดีการแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็กผ่านช่องทางออนไลน์ และการฉ้อโกงทางเศรษฐกิจ ด้วยความเร็วและการแพร่กระจายของอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นในประเทศสมาชิกอาเซียน ส่งผลให้อาชญากรรมไซเบอร์ที่มีรูปแบบซับซ้อนนี้มีความเสี่ยงจะสร้างความเสียหายแก่ประชากรอาเซียนในอัตราที่น่าตกใจ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีนโยบายการป้องกันเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อความเสี่ยงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศกับพันธมิตรและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อรับมือกับอาชญากรรมไซเบอร์อย่างสอดประสานกัน

ศ. (พิเศษ) ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ผู้อำนวยการสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) กล่าวโดยสรุปว่า การประชุมในครั้งนี้เป็นโอกาสสำคัญที่ผู้นำระดับสูงของอาเซียนและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการยุติธรรมได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันและต่อสู้กับอาชญากรรมไซเบอร์ ซึ่งถือเป็นความท้าทายอย่างมากที่ประเทศสมาชิกอาเซียนจำเป็นต้องประสานความร่วมมือกันและน่านวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ศ. (พิเศษ) วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้กล่าวว่า การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมจำเป็นต้องพิจารณามิติของกระบวนการยุติธรรม การพัฒนาสังคม และความมั่นคง ควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งต้องมีภาคส่วนอื่น ๆ เช่น ภาคแรงงาน ภาคธุรกิจ ภาคการเงิน เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

H.E. Robert Matheus Michael Tene รองเลขาธิการอาเซียนด้านการบริหารและกิจการประชาคม กล่าวว่า การสร้างวัฒนธรรมการป้องกันเพื่อต่อสู้กับปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์ ถือเป็นประเด็นสำคัญที่สอดคล้องกับวาระของอาเซียน อาเซียนจึงพร้อมที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อนในประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง เพราะ

ปัจจุบันอาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีการเติบโตทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรวดเร็วเป็นอันดับที่ ๕ ของโลก เมื่อปี ๒๕๖๒ มีประชากรอาเซียนกว่า ๕๐๐ ล้านคน ใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจ แต่โอกาสทางเศรษฐกิจย่อมมาพร้อมกับความท้าทายที่จะเกิดปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์มากขึ้นตามไปด้วย เช่น การประกอบธุรกิจ E - Commerce ก็จะต้องเติบโตไปพร้อมกับการคุ้มครองการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล จึงมีความจำเป็นที่อาเซียนจะต้องพัฒนากรอบบุคลากรให้รู้เท่าทันต่อการแก้ปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์ และประสานความร่วมมือเพื่อสร้างวัฒนธรรมการป้องกัน ซึ่งจะเป็นเสาหลักในการร่วมกันต่อสู้กับอาชญากรรมไซเบอร์

Mr. Julien Garsany รองผู้แทนประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) กล่าวว่า ปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์ถือเป็นปัญหาใหญ่ในภูมิภาคอาเซียนและเอเชียแปซิฟิก ทั้งการแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็กผ่านสื่อสังคมออนไลน์และการฉ้อโกงทางการเงิน ประเทศสมาชิกจึงจำเป็นต้องออกกฎหมายหรือมาตรการเพื่อป้องกันและต่อสู้กับอาชญากรรมดังกล่าว และเพื่อควบคุมการสร้างสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) ในการทำธุรกรรมผ่านช่องทางออนไลน์

การประชุม ACCPC ครั้งที่ ๒ ประกอบด้วยการอภิปรายใน ๒ หัวข้อใหญ่ ได้แก่ หัวข้อที่ ๑ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งการป้องกัน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและนวัตกรรมทางยุติธรรมเพื่อทุกคน และหัวข้อที่ ๒ ความท้าทายของอาชญากรรมไซเบอร์ในภูมิภาคอาเซียน โดยมีเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านกฎหมาย (ASLOM) ด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (SOMTC) ด้านสวัสดิการและการพัฒนาสังคม (SOMSOWD) เจ้าหน้าที่ระดับสูงของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ผู้แทนจากคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (AICHR) องค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) และศูนย์อาชญากรรมไซเบอร์ขององค์การตำรวจสากล (IGCI) ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดี โดยสรุปสาระสำคัญได้ว่า วัฒนธรรมแห่งการป้องกัน คือ การปรับเปลี่ยนวิธีคิดในการจัดการกับอาชญากรรมไซเบอร์เพื่อให้สามารถต่อสู้และแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและอย่างยั่งยืน การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งการป้องกันด้วยวิธีการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนอย่างเพียงพอทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญที่จะช่วยป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อของการแสวงประโยชน์ทางเพศ การค้ามนุษย์ และความรุนแรงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ อาชญากรรมไซเบอร์เป็นอาชญากรรมที่มีความซับซ้อนและข้ามพรมแดน ไม่มีประเทศใดสามารถจัดการกับปัญหาดังกล่าวได้โดยลำพัง จึงจำเป็นต้องประสานความร่วมมือในระดับภูมิภาคเพื่อกำหนดความหมายของอาชญากรรมไซเบอร์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยกกระตือรือร้นการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงพัฒนาบุคลากรและเครื่องมือต่าง ๆ ให้เท่าทันรูปแบบของอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

หลังจากนั้น จึงมีการจัดเสวนากลุ่มย่อยเกี่ยวกับการจัดการปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์ แบ่งออกเป็น ๓ หัวข้อหลัก โดยมีผู้แทนจากองค์การและหน่วยงานต่าง ๆ ผู้ปฏิบัติงาน และนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม เข้าร่วมแลกเปลี่ยนและนำเสนอความคิดเห็น โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. วัฒนธรรมแห่งการป้องกัน (Culture of Prevention)

แบ่งออกเป็น ๒ หัวข้อย่อย คือ

๑.๑ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งการป้องกัน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและนวัตกรรมทาง ยุติธรรมเพื่อทุกคน (Promoting Prevention through a Culture of Good Governance and Respect)

๑.๒ การส่งเสริมการป้องกันอาชญากรรมด้วยวัฒนธรรมแห่งสันติภาพและทางสายกลาง (Promoting Prevention through a Culture of Peace and Moderation)

สาระสำคัญ : วัฒนธรรมแห่งการป้องกันในบริบทของอาชญากรรมไซเบอร์ ต้องเริ่มจากการ ปลูกฝังและส่งเสริมเยาวชนให้มีการศึกษาที่ดี และต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้เสียทุกระดับและทุกภาค ส่วน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน การปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มุ่งเน้นการสร้างความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับอาชญากรรมไซเบอร์ จะช่วยป้องกันอาชญากรรมไซเบอร์ได้อย่างยั่งยืน นอกเหนือจากการใช้มาตรการทาง กฎหมาย

๒. กฎหมายและความยุติธรรม (Law and Justice)

แบ่งออกเป็น ๒ หัวข้อย่อย คือ

๒.๑ ความร่วมมือนานาชาติว่าด้วยเรื่องอาชญากรรม (International Cooperation in Criminal Matters)

๒.๒ กรอบแนวทางการกำหนดกฎหมายและนโยบายระดับชาติ (National Legislative Framework)

สาระสำคัญ : การกำหนดให้มีกลไกความร่วมมือในระดับภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะ มาตรการทางกฎหมายที่เป็นมาตรฐานขั้นต่ำร่วมกัน และการกำหนดคำนิยามของคำว่า “อาชญากรรมไซเบอร์ (Cybercrime)” โดยออกนโยบายหรือกฎหมาย จะทำให้การจัดการปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความ ซับซ้อน ส่งผลกระทบต่อรุนแรงและข้ามพรมแดนมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ การกำหนดให้มี กลไกประสานความร่วมมือทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการจะเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาขีดความสามารถ ในการสืบสวนสอบสวนและการพิจารณาพิพากษาคดี รวมถึงการสนับสนุนให้ภาคเอกชนผู้ให้บริการเครือข่ายมีส่วน ร่วมในการให้ข้อมูลซึ่งเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิด โดยพบว่าประเทศสมาชิก เช่น สิงคโปร์ เวียดนาม และไทย ได้แก้ไขปรับปรุงและบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมไซเบอร์ขึ้นหลายฉบับ เพื่อให้อำนาจในการเข้าถึงและการรับฟังพยานหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์

๓. นวัตกรรมและความร่วมมือ (Innovation and Collaboration)

แบ่งออกเป็น ๒ หัวข้อย่อย คือ

๓.๑ การร่วมมือกันสร้างเสริมศักยภาพบุคลากรอาเซียน (Promoting Capacity Building through Partnership)

๓.๒ โอกาสและความท้าทายในยุคอุตสาหกรรม ๔.๐ (Opportunities and Challenges of Industry 4.0)

สาระสำคัญ : ประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องมีการตกลงร่วมกันในการจัดทำโลก แผนปฏิบัติการ หรือกรอบความร่วมมือ เพื่อการจัดการปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์ ภายใต้มาตรฐานที่เกื้อหนุนกัน และเป็นความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ควรส่งเสริมความร่วมมือในการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ บุคลากรอาเซียน เพื่อให้การดำเนินงานและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเหมาะสมและ ทันต่วงที ในยุคที่เทคโนโลยีพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว การแก้ไขปัญหอาชญากรรมทางไซเบอร์ต้องอาศัยความ

ร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อีกทั้งภาคประชาสังคม อย่างชุมชนก็สามารถมีบทบาทในการร่วมมือกันติดต่อหาทางปัญญาในด้านการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารให้ ประชาชนรู้เท่าทันทั้งด้านบวกและด้านลบของเทคโนโลยี ในกรณีที่เกิดปัญหาอาชญากรรมขึ้นแล้ว อาจใช้แนว ทางการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยนำสหวิทยาการจากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ มาช่วยกันแก้ไขปัญหา ด้วยวิธีการทำงาน ร่วมกันในลักษณะของ Public - Private – People - Partnership (4Ps) เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

ความเกี่ยวข้องกับประเด็นสิทธิมนุษยชน

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นพ้องต้องกันว่า การให้ความรู้เรื่องสิทธิ มนุษยชนเป็นยาวนานเอกของการสร้างวัฒนธรรมแห่งการป้องกัน และเป็นภูมิคุ้มกันภัยจากอาชญากรรม ไซเบอร์ได้ หากประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้ในเรื่องของการเคารพสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็น สิ่งที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำลังดำเนินการอยู่ เช่น การสร้างหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษา ที่มี กลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย ได้แก่ (๑) หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาพื้นฐาน สำหรับฝึกอบรมบุคลากรภาครัฐ นิสิต นักศึกษา รวมถึงประชาชนทั่วไป (๒) หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาในกระบวนการยุติธรรม สำหรับผู้พิพากษา พนักงานอัยการ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ทั้งทหาร ตำรวจ และฝ่ายปกครอง (๓) หลักสูตรธุรกิจกับสิทธิ มนุษยชน สำหรับรัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนต่างๆ (๔) หลักสูตรสิทธิมนุษยชนสำหรับนักบริหารระดับสูง (๕) การ จัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านสิทธิมนุษยชน โดยยึดโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งสิ้น ๕ ช่วงชั้น ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ตอนต้นและตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย รวมถึงการปลูกฝังเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนแทรกไป ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้ ก็สามารถที่จะบูรณาการเรื่องอันตรายของ อาชญากรรมไซเบอร์ในหลักสูตรต่างๆ ดังกล่าวได้ด้วยเช่นกัน

นางสาววัลลภา ศารทประภา นางสาวชุลีพร เตชขำ นางสาวอิชิรา ธนรัช
ผู้สรุปการประชุม
มีนาคม ๒๕๖๓